

INVITASJON TIL DIALOGKONFERANSE

Miljøovervåking av Ytre Oslofjord

14. mai 2024

Innhold

Om Fagråd for Ytre Oslofjord.....	2
Eksisterende miljøovervåking	2
Invitasjon til dialog	3
Beskrivelse av behov og utfordringer	4
Hva ønsker vi tilbakemeldinger på	5
Dialogprosessen og målgrupper	6
Dialogkonferansen	7
1.1 Program for dagen	7
1.2 Påmelding	8

Om Fagråd for Ytre Oslofjord

Fagråd for Ytre Oslofjord er et kommunesamarbeid som bl.a. overvåker miljøkvaliteten i Ytre Oslofjord, med hovedvekt på eutrofi. Overvåkingsprogrammet er gjennomført på lignende måte siden 2001. Å fortsette de lange tidsseriene med data gir mulighet for å dokumentere endringer som skjer i fjorden. Overvåkingen skal bl.a. dokumentere hvordan fjorden påvirkes av utslipp av rensset avløpsvann.

Medlemskommunene er Fredrikstad, Halden, Hvaler, Moss, Råde, Sarpsborg, Drammen, Lier, Vestby, Våler, Horten, Holmestrand, Larvik, Færder, Sandefjord, Tønsberg, Skien, Porsgrunn og Bamble. Kommunene finansierer overvåkingen ved hjelp av avløpsgebyret, og overvåkingen tilfredsstiller tidligere krav i avløpsdirektivet.

Området vi overvåker er vist på figuren på første side, utarbeidet av NIVA. Konkurransesgrunnlag og foreslått overvåkingsprogram fra forrige anbudskonkurranse i 2018 er vedlagt. Fagrapporter og årsrapporter fra tidligere års overvåking samt annen informasjon finnes på våre nettsider:

<https://www.ytre-oslofjord.no/>

Eksisterende miljøovervåking

Fagrådet har siden 2001 gjennomført anbudskonkurranse og inngått 5 års rammeavtaler om eutrofiovervåking av Ytre Oslofjord. Neste avtaleperiode er 2025 – 2029.

Leverandøren gjennomfører datainnsamling og årlige fagrapporter og årsrapporter. Det femte året utarbeides en større 5-årsrapport med utvidet drøfting av utviklingen i fjorden.

Dagens overvåkingsprogram framgår av rapporter på Fagrådets nettsider, og omfatter:

- Tilførselseberegninger fra de største elvene
- 14 vannmassestasjoner, syv tokt i året
- 15 stasjoner med fjæresoneregistreringer
- 8 stasjoner med undersøkelse av nedre voksegrense
- Innlegging av alle data i Vannmiljø (<https://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>)
- Utarbeidelse av fagrapporter, årsrapporter og 5-års rapport

I tillegg er det flere aktører som får gjennomført undersøkelser som tillegg i Fagrådets avtale, bl.a.:

- Vannområde Glomma Sør: Vannmassestasjon i Skjebergkilen.
- Statsforvalteren i Viken: Vannmassestasjon i Sponvika.
- Borregaard: 3 ekstra tokt på stasjonene Leira, Ramsø og Haslau.
- Fredrikstad Seafood: Stasjon Kallera og Isegransbukta som prøvetas 10 ganger pr år.

Invitasjon til dialog

Den 14. mai inviterer Fagrådet i samarbeid med leverandørutviklingsprogrammet (LUP) til en dialog for å:

- Gi ulike markedsaktører og kunnskapsmiljøer en god forståelse av vårt behov for miljøovervåking i Ytre Oslofjord
- Få innspill fra dere på mulighetsrommet; hva som finnes av løsninger i dag, og hva vi i samarbeid kan utvikle for å svare opp behovene best mulig
- Identifisere potensielle utfordringer i prosjektet og mulige løsninger
- Legge til rette for en møteplass for ulike aktører – finne løsninger ved å bringe ulik kompetanse/teknologi sammen
- Skape felles forståelse for muligheter og utfordringer hos ulike involverte aktører

Når: Tirsdag 14. mai 2024, klokken 10 - 14

Hvor: Fruene Haugestad, Haugestadbakken 7 i Lier

Målsettinger og rammer for anskaffelsen

Miljøovervåkings mål:

- Sikre god dokumentasjon av utviklingen i fjorden over tid, særlig

hvordan fjorden påvirkes av utlipp av rensset avløpsvann

- Tilfredsstill myndighetskrav i relevante lover, forskrifter og utlippstillatelser
- Benytte samarbeid mellom kommuner og andre aktører som har et overvåkingsbehov for å sikre mest mulig effektiv bruk av ressurser.

Dialogprosessens mål:

Vi ser at både behovet og mulighetene for miljøovervåking er i endring, og ønsker dialogprosess for å:

- Imøtekomme endrede myndighetskrav, f.eks. vannforskriften, kommende endringer ved implementering av nytt avløpsdirektiv, samt nye overvåkingskrav i nye utlippstillatelser.
- Tilpasse overvåkingen til bl.a. klimaendringer og de observerte økosystemendringene i Ytre Oslofjord.
- Nyttiggjøre oss ny teknologi når det gjelder innsamlingsmetoder, og ulike type data som kan gi supplerende informasjon.

Ønsket resultat:

- Utarbeide et overvåkingsprogram med riktig balanse mellom videreføring av eksisterende overvåkingsaktivitet og tilpasning til endrede behov og muligheter.
- Gi økt forutsigbarhet for medlemskommuner som ennå ikke har mottatt endrede overvåkingskrav som del av oppdaterte utlippstillatelser.
- Bidra til forventningsavklaring og forutsigbarhet mellom myndigheter som forvalter regelverket, kommuner og andre aktører som får krav om overvåking, og mulige leverandører av slike tjenester.

Beskrivelse av behov og utfordringer

Vi forventer behov for mer intensivert overvåking, både pga. krav fra Statsforvalteren, revisjon av avløpsdirektivet og den kritiske tilstanden i Oslofjorden. Som eksempel på dette har kommunene Horten, Tønsberg, Færder og Sandefjord bedt om tilleggsundersøkelser av bløtbunn på hele 30 lokaliteter for å tilfredsstill Statsforvalterens krav om resipientovervåking for avløpsanleggene.

Større grad av strand-nære undersøkelser kan åpne for bruk av supplerende / andre typer farkoster. Fagrådet oppfatter bruk av større båter med spesialstyr som en mulig begrensende faktor i dagens overvåking, både med tanke på kostnader og reisetid. Andre typer supplerende farkoster (f.eks. mindre båter eller fjernstyrte farkoster) kan muligens avhjelpe dette. Også i et miljøperspektiv blir det viktig å planlegge logistikk og reiseruter så godt som mulig.

Ny teknologi åpner for mer kontinuerlig datafangst i overflatevannet, f.eks. ved

satelitt eller sensorer plassert på ferger i rutetrafikk. Dette må i så fall kombineres med tradisjonell prøvetaking på flere dyp nedover i vannsøylen for å kunne dokumentere dypvannsutskiftinger. Data må også følge standardisert metodikk og kunne tilgjengeliggjøres i forhold til myndighetenes krav, f.eks. i Miljødirektoratets fagsystem Vannmiljø.

Mer intensivt overvåking innebærer forventet økte kostnader hos kommunene, som allerede opplever utfordringer med økende VA-gebyrer. Det blir derfor enda viktigere enn før å dokumentere at datainnsamlingen gjennomføres så kostnadseffektivt som mulig, samtidig som kvaliteten på arbeidet opprettholdes.

Hva ønsker vi tilbakemeldinger på

Vi ønsker å drøfte:

Tema	Behov
Synergier av samarbeid	Se hvorvidt samordning av overvåkingsaktiviteter kan gi større kunnskap om prosessene i fjorden og mer effektiv bruk av ressurser
Rammebetingelser	Få avklaringer på rammebetingelser og identifisere mulige hindringer på tvers av sektorer
Innovasjon	Få innspill til teknologi som vil gi økt måloppnåelse ref.: miljøovervåkingsens mål.
Kostnader	Få kunnskap om hva som er kostnadsdriverne og hvordan endringer i overvåkingsprogrammet kan påvirke disse

Vi ønsker innspill, forslag og svar på følgende spørsmål:

- Hvilke avvik har dagens samlede overvåkingsaktivitet i Ytre Oslofjord i forhold til ambisjonene i vannforskriften, og i forhold til det vi foreløpig vet om ambisjonene i nytt avløpsdirektiv?
- Hvordan kan annen type logistikk, teknologi og / eller andre kjemiske eller biologiske undersøkelser bidra til å redusere avviket mellom dagens overvåkingsaktivitet og ambisjonene som kommer?
- Hvilke utfordringer har leverandørene? Finnes det et behov i markedet (hos leverandørene) for en møtarena for å utvikle nye samarbeid og teknologier som svarer opp utviklingen i overvåkingsbehovet best mulig? I så fall, hvordan kan behovet dekkes?
- Finnes det andre eller flere mulige finansieringskilder for eutrofiovervåking og tilførselseberegninger til Ytre Oslofjord? Dagens finansiering er basert på kystkommunenes avløpsgebyrer samt bidrag fra Vannområde Glomma Sør, Statsforvalteren i Viken, Borregaard og Fredrikstad Seafood
- Hvordan bør vi gjennomføre anbudskonkurransen?
- Er det noe vi ikke har spurt om som dere tenker er viktig i prosessen med å anskaffe en ny periode med miljøovervåking?

Dialogprosessen og målgrupper

Formålet med dialogen er å få ideer og innspill fra markedet på hvordan miljøovervåkingen kan nå målsettingene beskrevet over på en best mulig måte. Dette vil sette oppdragsgiver bedre i stand til å utarbeide konkurransegrunnlaget. Samtidig får leverandørene og bedriftene informasjon om oppdragsgivers behov, slik at de blir bedre forberedt på å levere tilbud, og eventuelt utvikle nye og bedre løsninger.

Kort om *hvem* som er målgruppen for dialogen:

- Myndighetsutøvere og vannforvaltere på flere nivå, f.eks. Statsforvalter, fylkeskommune, vannområdekoordinatorer
- Andre aktører som jobber for Oslofjorden, f.eks. Oslofjordens Friluftsråd, Fagråd for Indre Oslofjord, Frisk Oslofjord, nasjonalparkforvaltere og besøkssenter
- Potensielle leverandører til overvåkingen, både leverandører av vannfaglig kompetanse, teknologi og andre som kan bidra med logistikk, prøveinnhenting mm.
- Kommuner, bedrifter og andre aktører med behov for / krav til miljøovervåking i Ytre Oslofjord

Leverandørdialogen annonseres åpent på Doffin som veiledende kunngjøring, og består av en dialogkonferanse, skriftlig innspill med påfølgende en-til-en-møter. Alle interesserte har anledning til å melde seg på konferansen og/eller en-til-en-møtene. Deltagelse ved dialogkonferanse og/eller en-til-en-møter er ikke en forutsetning for å kunne delta i en eventuell kommende anbudskonkurranse.

Det er ønskelig at leverandørenes tilbakemeldinger er på et overordnet og mest mulig funksjonelt nivå. De som ønsker å presentere sine løsningsforslag vil få anledning til å sende inn en skriftlig beskrivelse på maksimum 4 sider, samt foreta en muntlig presentasjon av sitt forslag til løsninger i en-til-en møter, (se tidsplan nedenfor). Det er også mulig å sende inn svar på de beskrevne utfordringer uten å delta i en-til-en møtene. En til en møtene *kan* gjennomføres digitalt på Teams.

Skriftlige innspill og informasjon som leverandørene gir i én-til-én-møtene i etterkant av dialogkonferansen er konfidensielle, og kun svar fra oppdragsgiver på eventuelle spørsmål som leverandørene stiller i disse møtene vil deles i etterkant (ref. likebehandlingsprinsippet)

Tidsplan

Tid	Aktivitet
7. mai 2024	Frist for påmelding Dialogkonferanse +
14. mai 2024	Dialogkonferanse
4. juni 2024	Frist for skriftlige innspill og påmelding en-til-en-møter
Uke 24 og 25	En-til-en-møter på Teams, evt. i Lier kommune

Informasjonen som vi får fra de skriftlige innspillene og én til én – møtene vil bli benyttet som et grunnlag for å utforme et evt. konkurransegrunnlag, og til å vurdere hvilke fremgangsmåter som er best egnet for å anskaffe den beste løsningen for å dekke det behovet Fagråd for Ytre Oslofjord har for miljøovervåking.

Dialogkonferansen

1.1 Program for dagen

Dato: Tirsdag 14. mai 2024, klokken 10 - 14

Sted: Fruene Haugestad, Haugestadbakken 7 i Lier

Tentativt program

Tidspunkt	Beskrivelse
09:30 – 10:00	Registrering & kaffe
10:00 – 10:15	Velkommen – Mål for dagen v/Fagrådets styreleder Nina Rukke
10:15 – 10:30	Om leverandørdialog og forventninger til interessentene i dialogfasen v/ Cecilie Møller Endressen, Leverandørutviklingsprogrammet
10:30 – 11:15	Om utfordringer, behov og muligheter for miljøovervåking i Ytre Oslofjord. - Miguel Segarra Valls, VO Horten-Larvik: <i>Hvordan tenkte vi da Statsforvalteren påla kommunene mer omfattende resipientovervåking?</i>- Arne Johan Hestnes, Kongsberg Discovery: <i>Kan roboter bidra i miljøovervåking av Oslofjorden?</i>- Ingun Tryland, Norsk Vann: <i>Nystartet prosjekt om resipientvurderinger / resipientovervåking</i>
11:15 – 11:30	Dialog og diskusjon om oppdragsgivers problemstillinger og konkrete utfordringer. Spørsmål og svar.
11:30 – 12:30	Lunsj og mingling
12:30 – 13:30	Kort workshop om behovsbildet og videre prosess
13:30 – 14:00	Veien videre i prosessen/takk for oppmøtet

Det vil være enkel servering underveis.

1.2 Påmelding

Lenke for påmelding:

<https://events.provisoevent.no/nho/events/dialogkonferanse---miljoeovervaaking-av-ytre-oslofjord/register>

For spørsmål til konferansen kontaktes: Nina Alstad Rukke

Epost: nina.alstad.rukke@lier.kommune.no Tlf. 97151602

Frist for påmelding er: Fredag 10. mai klokken 12.00

Prosjektet ber om at det i påmeldingen opplyses om navn, firma og kontaktinformasjon (mobil og e-postadresse).